

1873. 21. April 1903: 1. Beh. af Lovf. om Statstilskud til „de fattiges Kasser“. 1874

Staten, og saa vilde lidt efter lidt de fri Fattiggasser overtage det offentlige Fattigvæsen, hvilket jo ikke er Meningen. Det er et yderliggaaende Eksempel, og jeg antager ikke, at man vil gaa saa vidt, men man vil dog let komme uden for Rammerne. Nu kan man ganske vist sige, at der staar jo i Loven, at der maa ydes 10 Kr. pr. Individ, men en saadan Bestemmelse er jo let foranderlig. Hvis i Løbet af nogle Aar Tilskuddet fra Kommunerne bliver større og større, saa vil man sige, at Trangen er større og større, der vil komme Anmodninger fra Kommunerne om yderligere Tilskud fra Statskassen, og det vil i alt Fald være meget vanskeligt for Rigsdagen at indskrænke sig til det, der er givet i denne Lov.

Jeg har tænkt mig Muligheden af at gaa en anden Vej end den i Loven foreslaaede. Jeg ved ikke, om den er farbar, og hvor meget den betyder, men den vil i alt Fald fjerne de fleste af de Anker, jeg har fremsat mod Forslaget. Som det ærede 12te kongevalgte Medlem (Estrup) sagde, var det væsentlig de fri Fattiggassers Sag at uddele frivillige Gaver. Lidt efter lidt kom man ind paa Tilskud fra Kommunerne, og nu gaar man over til Statstilskud. Hvor store de frivillige Gaver have været, har jeg ikke noget Regnskab for, ved jeg ikke noget om; men jeg vil antage, at de i de senere Aar have været ret ringe. Det forekommer mig imidlertid, at det var en smuk Tanke, der laa til Grund for disse fri Fattiggasser, og jeg tror, at de, som sagt, have gjort megen Gavn. Kunde man nu ikke tænke sig, at man i Stedet for at sætte Statstilskuddet i Forhold til, hvad Kommunerne yde til de fri Fattiggasser, beregnede det efter, hvad der indkommer ved frivillige Gaver? Man vilde derved opnaa at føre de fri Fattiggasser noget tilbage i Retning af, hvad der oprindelig var Tanken med dem. Og man vilde ikke lægge nogen Hindring i Vejen for den Kommission, der er nedsat til at tage efter min Mening ogsaa disse Spørgsmaal med under Overvejelse, idet et saadant Tilskud efter de frivillige Gaver kunde bortfalde naar som helst, hvis det vilde være i Vejen for det af Kommissionen foreslaaede. Vi vilde derved ikke have faaet nogen af de

Ulemper, som i alt Fald kunne komme frem, naar man gør Statstilskuddet afhængigt af det kommunale Tilskud. Jeg ved, som sagt, ikke, hvor store Bidrag der indkommer ved frivillige Gaver, maa ske ere de smaa, men de kunne mulig blive større og virkelig faa nogen Betydning, naar man indretter Statstilskuddet efter de frivillige Gaver. Det er en Henstilling, jeg gør til det Udvalg, der bliver nedsat om denne Sag. Jeg haaber, det vil tage den under velvillig Overvejelse.

Johansen: Jeg er glad ved dette lille Lovforslags Fremkomst, thi jeg tror, at det vil afhjælpe et betydeligt Savn. Der findes nemlig her et Hul i Lovgivningen, som vistnok burde have været udfyldt den Gang, man gennemførte Alderdomsunderstøttelsesloven og Sygekasseloven; man ser ogsaa af de Forhandlinger, der gik forud for disse Loves Vedtagelse, at det i Grunden var Meningen samtidig at ordne den fri Fattiggassers Forhold, for at den kunde hjælpe, hvor de to andre Foranstaltninger ikke strakte til, thi det ved man jo meget godt, at Alderdomsunderstøttelsesloven gælder kun for de gamle, Sygekasseloven kun for dem, der ere syge, og Ulykkesforsikringsloven kun for dem, der ere komne til Skade. Der er imidlertid i vort Samfund, i By og paa Land, ikke saa faa andre, som ogsaa trænge til Hjælp. Der er nogle trængende, som forstaa at tage sig ud, saa at de vække Opmærksomhed; de blive hjulpede, men der er andre, som trække sig tilbage og skjule deres Nød, saa at man formelig maa lede dem op paa Tagkamrene og i Baggaardene, og hvor de ellers gemme sig bort; det er dem, der bør hjælpes. Man henviser nu til den frivillige Hjælp, ja, men man ved jo godt, at den i vore Dage har Ærinde mangesteds. Det er vel ingenlunde saa, at de frivillige Gaver, der strømme ind til dette eller hint Formaal, i nogen nævneværdig Grad ere tagne af; men der melder sig saa mange Opgaver, at den frivillige Hjælp umulig kan strække til overalt. Man hører jo ogsaa ofte fra de fri Fattiggassers Bestyrelser: Ja, havde vi bare Midler at virke med, men det er smaat med Midlerne. Det er i Dag blevet fremdraget her, hvorledes disse Midler komme ind,